

Czeley-Wybieralska, Małgorzata

Zebranie Pracowni Historii Nauk Medycznych IHNOiT PAN

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 37/4, 223-224

1992

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zebranie Pracowni Historii Nauk Medycznych IHNOiT PAN

W dniu 26 października br. odbyło się poszerzone zebranie Pracowni Historii Nauk Medycznych IHNOiT z udziałem gości i współpracowników z innych, w tym pozawarszawskich placówek naukowych. Tematem zebrania były polskie archiwalia i ich dostępność w niektórych archiwach i bibliotekach Wilna, Moskwy i Kijowa. Na wstępie dr Wanda Grębecka (IHNOiT PAN) wygłosiła krótki referat pt. *Uwagi na temat nowych możliwości wykorzystania poloników archiwów kijowskich i wileńskich*. W swym wystąpieniu stwierdziła, że w związku ze zmienionymi warunkami politycznymi w archiwach litewskich (Wilno) i ukraińskich (Kijów) stworzone zostały inne warunki korzystania ze zbiorów. Od niedawna udostępniane są w tamtejszych archiwach opisy katalogowe i inwentarzone. Umożliwiają one badaczom bardziej samodzielną i nieograniczoną w zakresie doboru źródeł pracę. Porównała obecny okres z latami sprzed 1990 r. Z jej obserwacji wynika, że uprzednio udostępniano tam przeciętnie 80 procent materiałów archiwalnych. Pozostała część, jednak zdaniem referentki, należała do grupy mniej ważnych, niejako uzupełniających archiwaliów, do których badacz mógł dotrzeć już pośrednio. Ponadto zwróciła uwagę na nowe, uprzednio nie w pełni dostępne zespoły akt w tym np. w Centralnym Historycznym Archiwum w Wilnie zespół akt Kuratora Uniwersytetu Wileńskiego czy Akademii Medyko-Chirurgicznej. Niepokojącym obecnie faktem jest sposób przechowywania akt, który nie zawsze gwarantuje ich dalsze, w nienaruszalnym stanie zachowanie dla następnych pokoleń. Z kolei doc. Zofia Zielińska (Instytut Historii UW) w referacie pt. *Wstępne informacje na temat poloników w zasobach archiwów moskiewskich* przedstawiła wyniki swoich ostatnich poszukiwań w Centralnym Archiwum i dawnej Bibliotece im. Lenina oraz Historycznej w Moskwie. Sprawozdanie dotyczyło przede wszystkim spraw ogólnych, związanych z dostępem do w.w. instytucji, stanem inwentarzy, możliwościami otrzymania żądanych materiałów, a także oceną zawartości niektórych zbiorów i ewentualną ich przydatnością dla historyków medycyny.

Najobszerniejsze i zawierające najwięcej informacji przydatnych historykom medycyny było wystąpienie dr Bożeny Urbanek (IHNOiT PAN) dotyczące polskich zbiorów i kolekcji z historii medycyny wileńskich archiwów i bibliotek w tym Centralnego Historycznego Archiwum, Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego i Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk,

dawnej Biblioteki Wróblewskich. Autorka referatu zwróciła m.in. uwagę na sposób i trudności związane z korzystaniem z tamtejszych zbiorów, wśród nich na brak aktualnej wiedzy o ich funkcjonowaniu zawartej chociażby w czasopiśmiennictwie historycznym. Szczególnego zainteresowania wymagają mało wykorzystane bądź nieznane rękopisy profesorów Uniwersytetu Wileńskiego zwłaszcza z końca lat 80 i 90 XVIII w. Ponadto kompletne i oryginalne zbiory dotyczące działalności naukowej lekarzy i profesorów: J.Franka, D. i J.Reykowskich, K.Porcjanki, J.Mianowskiego, A.Abichta i innych. Specjalnie zaś dokumentacja historii chorób pisanych przez lekarzy wileńskich z I poł. XIX w., dotąd nie przebadanych i nieznanymi w środowisku polskich historyków medycyny.

W zebraniu uczestniczyło 17 osób, zainteresowanie było duże, o czym świadczyły zadawane pytania i dyskusja po każdym referacie.

Wśród zgłoszonych wniosków proponowano m.in. wystąpienie do Bibliologicznej Pracowni Księgozbiorów przy Bibliotece Narodowej o spowodowanie przeprowadzenia pogłębionej kwerendy archiwalnej dotyczącej dziejów medycyny na Litwie i Ukrainie w XVIII i XIX stuleciu oraz próbę uzyskania mikrofilmów cennych dla nas materiałów.

Małgorzata Czeley-Wyberalska
(Warszawa)